

**Γιατι είναι παράνομη η αδειοδότηση της εταιρίας « ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ
Α.Ε.Μ.Β.Χ.» στη ΒΑ Χαλκιδική**

Οι εξορυκτικές δραστηριότητες είναι από την ίδια τους τη φύση δραστηριότητες οι οποίες ενδέχεται να επιφέρουν πολύ αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην υγεία του ανθρώπου. Η νομολογία των δικαστηρίων, η επιστημονική βιβλιογραφία και τα σχετικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τονίζουν την παραπάνω διάσταση. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο στις περιπτώσεις που μια δραστηριότητα βρίσκεται εντός ή πλησίον περιοχών που έχουν ενταχθεί στο πανευρωπαϊκό δίκτυο NATURA 2000 και απολαύουν αυξημένης προστασίας (βλ. οδηγίες 79/409 και 92/43 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν). Η ΒΑ Χαλκιδική είναι μια τέτοια περίπτωση.

Πράγματι, ένα τμήμα του έργου στην περιοχή της Ολυμπιάδας βρίσκεται εντός περιοχής του δικτύου Natura 2000 υπάρχουν δε άλλες δύο τέτοιες προστατευόμενες περιοχές που είναι σε κοντινή απόσταση (μερικών χιλιομέτρων) από τμήματα του έργου. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία και οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ένωσης έχουν δημιουργήσει ένα εξαιρετικά αυστηρό καθεστώς προστασίας το οποίο πρέπει να τηρείται απαρεγκλίτως από τα κράτη μέλη (διοικήσεις και δικαστήρια). Εν προκειμένω δεν τηρήθηκε εκ μέρους του ΥΠΕΚΑ η προβλεπόμενη νομοθεσία.

Εν προκειμένω, δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 (3) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Συγκεκριμένα α) δεν υπήρξε προκαταρκτικός έλεγχος από τον οποίο να προκύπτει εάν και κατά πόσο υπάρχει ανάγκη διεξαγωγής δέουσας εκτίμησης και β) δεν υφίσταται δέουσα εκτίμηση εκ μέρους της αρμόδιας αρχής για τις επιπτώσεις του επίδικου έργου στις θεσπισθείσες ΖΕΠ και ΕΖΔ της ευρύτερης περιοχής, όπως απαιτεί το δίκαιο της Ένωσης, δ) δεν υπάρχει βεβαίωση της αρμόδιας αρχής (ΥΠΕΚΑ) ότι δεν θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στα προστατευόμενα

είδη και οικοτόπους. Συνεπώς, σύμφωνα με όσα ήδη έχουν εκτεθεί, **είναι απολύτως πρόδηλο και καταφανές ότι η αδειοδότηση είναι παράνομη καθόσον παραβιάζει το άρθρο 6(3) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.**

Εάν από την εκτίμηση προκύψουν αρνητικές επιπτώσεις για την ακεραιότητα του τόπου ή δεν αποκλειστεί το ενδεχόμενο να υπάρξουν τέτοιες επιπτώσεις, οι αρμόδιες εθνικές αρχές έχουν την εξής επιλογή: α) απορρίπτουν το σχέδιο ή β) αποφασίζουν σύμφωνα με το άρθρο 6(4) της οδηγίας, επιτρέπουν δηλαδή το σχέδιο υπό τις προϋποθέσεις βεβαίως που ορίζονται στη διάταξη (να μην υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις και να υφίστανται επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος).

Στην προκείμενη περίπτωση, έχοντας υπόψη αφενός μεν τη διαπίστωση της ΜΠΕ ότι θα υπάρξουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις που θα παραβιάσουν την ακεραιότητα του τόπου στις Σκουριές (βλ. Κεφ. 7.5.3.4. της ΜΠΕ) αφετέρου δε το γεγονός ότι η αρμόδια διοικητική αρχή δεν έχει βεβαιωθεί περί του αντιθέτου (ότι δηλαδή δεν θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις) καθόσον από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει κάτι τέτοιο, έπεται ότι η διακριτική ευχέρεια του ΥΠΕΚΑ είναι είτε η μηδενική επιλογή (μη έγκριση του σχεδίου) εφαρμοζομένου του άρθρου 6(3) της οδηγίας είτε η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6(4) της οδηγίας.

Στην περίπτωση της εφαρμογής του άρθρου 6(4) της οδηγίας, το πρώτο βήμα της αρμόδιας αρχής είναι να εξετάσει αν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις στο σχέδιο. Εάν, λοιπόν, από την εξέταση προκύψει ότι δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, η αρμόδια αρχή θα εξετάσει, ακολούθως, εάν υπάρχουν επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος για να πραγματοποιηθεί το σχέδιο. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εξέταση των λόγων δημοσίου συμφέροντος ανήκει αποκλειστικά στην αρμόδια αρχή (ΥΠΕΚΑ) και το δικαστήριο περιορίζεται μόνο στην εκτίμηση κατά πόσον υπάρχει πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως των λόγων. Δεν υποκαθιστά το δικαστήριο τη διοίκηση στη κρίση της αν υπάρχουν τέτοιοι λόγοι σε καμία απολύτως περίπτωση.

Εάν η αρμόδια αρχή, κατόπιν της επιβαλλόμενης ενδεδειγμένης επιστημονικής μελέτης, καταλήξει ότι υπάρχουν τέτοιοι λόγοι δημοσίου συμφέροντος θα πρέπει να λάβει τα αναγκαία αντισταθμιστικά μέτρα τα οποία θα αποσκοπούν στο να «εξουδετερώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις του σχεδίου και να παρέχουν αντισταθμισμα στην προσβολή

του σχεδίου στα είδη και στους οικοτόπους.» Τα εν λόγω αντισταθμιστικά μέτρα (να διευκρινιστεί ότι δεν είναι μέτρα αποτροπής ή μείωσης των επιπτώσεων που προβλέπονται στην ΑΕΠΟ) πρέπει να κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τέτοια μέτρα είναι κυρίως η εξεύρεση μιας άλλης περιοχής που θα ενταχθεί στο δίκτυο NATURA 2000, εκτάσεως τουλάχιστον πενταπλάσιας σε σχέση με την πληττόμενη περιοχή (όπως προκύπτει από ανάλογες αποφάσεις της Επιτροπής). Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να υπάρξουν ειδικές μελέτες για την επιλογή και την οριοθέτηση, θα πρέπει να θεσπιστεί όργανο διαχείρισης και σχέδιο διαχείρισης. Όλα τα έξοδα τα επωμίζεται ο φορέας του έργου και σε καμία περίπτωση το δημόσιο. Να σημειωθεί ότι η λήψη των αντισταθμιστικών μέτρων πρέπει να γίνεται πριν από την αδειοδότηση και όχι μετά από αυτή.

Επειδή, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν παραπάνω, στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 6(4) της οδηγίας για τους οικοτόπους. Δεν υπάρχει επιστημονική μελέτη από την οποία να αποδεικνύονται οι λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος για την εκτέλεση του έργου και δεν έχουν υπάρξει τα επιβαλλόμενα αντισταθμιστικά μέτρα. Συνεπώς, σύμφωνα με όσα ήδη έχουν εκτεθεί, είναι **απολύτως πρόδηλο και καταφανές ότι η αδειοδότηση είναι παράνομη καθώς παραβιάζει το άρθρο 6(4) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.**

Αθήνα 23 Δεκεμβρίου 2012

Γιώργος Μπάλιας

Δικηγόρος, Δ.Ν.

Επικ. Καθηγητής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο